

Thuế thu nhập cá nhân

(Đối với doanh nghiệp đầu tư nước ngoài)

Những văn bản pháp luật quy định thuế thu nhập cá nhân đối với doanh nghiệp đầu tư nước ngoài gồm: Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao số 35/2001/PL-UBTVQH10 ngày 19.5.2001; Pháp lệnh sửa đổi, bổ sung một số điều của Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao số 14/2004/PL-UBTVQH11 ngày 24.3.2004; Nghị định số 147/2004/NĐ-CP ngày 23.7.2004 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao; và Thông tư số 81/2004/TT-BTC ngày 13 tháng 8 năm 2004

1. Thuế thu nhập chịu thuế (Điểm 2, mục 1, TT 81):

Thu nhập chịu thuế bao gồm thu nhập thường xuyên và thu nhập không thường xuyên.

• Thu nhập thường xuyên gồm:

- Các khoản thu nhập dưới các hình thức tiền lương, tiền công, tiền thù lao, bao gồm cả tiền lương làm thêm giờ, lương ca 3, lương tháng 13 (nếu có); tiền phụ cấp; tiền trợ cấp thay lương nhận từ quỹ bảo hiểm xã hội; tiền ăn trưa, ăn giữa ca (nếu nhận bằng tiền);

- Tiền thưởng tháng, quý, năm, thưởng đột xuất nhân dịp ngày lễ, tết, ngày thành lập ngành, thưởng từ các nguồn, dưới các hình thức: tiền, hiện vật;

- Thu nhập do tham gia dự án, hiệp hội kinh doanh, hội đồng quản trị, hội đồng quản lý, hội đồng doanh nghiệp;

- Tiền bản quyền sử dụng sáng chế, nhãn hiệu, tác phẩm; thu nhập về tiền nhuận bút;

- Các khoản thu nhập của các cá nhân không thuộc đối tượng nộp

thuế thu nhập doanh nghiệp như: thu nhập từ dịch vụ khoa học, kỹ thuật, dịch vụ tin học, dịch vụ tư vấn, kiến trúc, đào tạo; hoạt động biểu diễn, tổ chức biểu diễn, quảng cáo; hoạt động thể dục thể thao; dịch vụ đại lý; thu nhập từ hoa hồng môi giới; dịch vụ khác;

- Các khoản thu nhập không tính trong tiền lương, tiền công được chi trả hộ như tiền nhà, điện, nước; riêng tiền nhà tính theo số thực tế chi trả hộ nhưng không vượt quá 15% tổng thu nhập chịu thuế. Trường hợp cá nhân ở tại trụ sở làm việc thì thu nhập chịu thuế trong trường hợp này căn cứ vào tiền thuê nhà hoặc chi phí khấu hao tính theo tỷ lệ giữa diện tích của căn nhà và cũng được tính tối đa 15% tổng thu nhập chịu thuế. Trường hợp chứng từ chi trả tiền nhà có cả tiền ăn, tiền phục vụ thì số thực tế chi trả hộ tính trên tiền nhà.

- Các khoản thu nhập khác mà cá nhân được hưởng từ cơ quan chi trả thu nhập.

Các khoản thu nhập trên làm căn cứ xác định thu nhập chịu thuế là thu nhập trước khi khấu trừ thuế thu nhập cá nhân (thu nhập trước thuế). Trường hợp thu nhập thực nhận không bao gồm thuế thu nhập cá nhân (thu nhập sau thuế) thì phải quy đổi thành thu nhập trước thuế.

• Thu nhập không thường xuyên bao gồm:

- Thu nhập về chuyển giao công nghệ (trừ trường hợp biểu, tặng) bao gồm:

+ Chuyển giao các đối tượng sở hữu công nghiệp: sáng chế, giải pháp hữu ích, kiểu dáng công nghiệp, tên gọi, xuất xứ hàng hóa đang trong thời hạn được pháp luật Việt Nam bảo hộ và được phép chuyển giao.

+ Chuyển giao các bí quyết về công nghệ, kiến thức dưới dạng phương án công nghệ, các giải pháp kỹ thuật, quy trình công nghệ, tài liệu thiết kế sơ bộ và thiết kế kỹ thuật, công thức, thông số kỹ thuật, bản vẽ, sơ đồ kỹ thuật, phần mềm máy tính (được chuyển giao theo hợp đồng chuyển giao công nghệ), thông tin dữ liệu về công nghệ chuyển giao có kèm hoặc không kèm theo máy móc thiết bị.

+ Chuyển giao các giải pháp hợp lý hóa sản xuất, đổi mới công nghệ.

+ Thực hiện các hình thức dịch vụ hỗ trợ chuyển giao công nghệ để bên nhận có được năng lực công nghệ nhằm tạo ra sản phẩm và/hoặc dịch vụ với chất lượng được xác định trong hợp đồng bao gồm:

Hỗ trợ trong việc chọn lựa công nghệ, hướng dẫn lắp đặt thiết bị, vận hành thử các dây chuyền thiết bị nhằm áp dụng công nghệ được chuyển giao;

Tư vấn quản lý công nghệ, tư vấn quản lý kinh doanh, hướng dẫn thực hiện các quy trình công nghệ được chuyển giao;

Đào tạo huấn luyện, nâng cao trình độ chuyên môn và quản lý của công nhân, cán bộ kỹ thuật và cán bộ quản lý để nắm vững công nghệ được chuyển giao.

- Trúng thưởng xổ số dưới các hình thức, kể cả trúng thưởng khuyến mại.

2. (Điểm 3, Mục I TT 81) *Tạm thời chưa thu thuế thu nhập cá nhân* đối với các khoản thu nhập về lãi tiền gửi ngân hàng, lãi tiền gửi tiết kiệm, lãi tiền cho vay vốn, lãi mua tín phiếu, trái phiếu, kỳ phiếu, cổ phiếu, thu nhập từ hoạt động đầu tư chứng khoán, chênh lệch mua bán chứng khoán.

3. Các khoản thu nhập không chịu thuế bao gồm (Điểm 4, mục I TTu 81):

- Các khoản thu nhập do Nhà nước VN quy định áp dụng đối với thu nhập phát sinh tại VN:

+ Phụ cấp độc hại, nguy hiểm đối với những nghề hoặc công việc ở những nơi có điều kiện độc hại, nguy hiểm;

+ Phụ cấp khu vực, phụ cấp thu hút, phụ cấp đặc biệt đối với những nơi xa xôi hẻo lánh, khí hậu xấu, vùng kinh tế mới, đảo xa đất liền, vùng biên giới có điều kiện khó khăn (không bao gồm phụ cấp xa tổ quốc của người nước ngoài);

+ Phụ cấp đặc thù của một số ngành nghề theo quy định của nhà nước;

+ Phụ cấp lưu động áp dụng với một số nghề hoặc công việc phải thường xuyên thay đổi địa điểm làm việc và nơi ở;

+ Phụ cấp chức vụ, phụ cấp trách nhiệm đối với cán bộ, công chức;

+ Phụ cấp thâm niên đối với lực lượng vũ trang, cơ yếu và hải quan; phụ cấp an ninh quốc phòng;

+ Phụ cấp ưu đãi đối với cán bộ hoạt động cách mạng trước năm 1945;

+ Các khoản phụ cấp khác có nguồn chi từ ngân sách nhà nước;

Mức chi các khoản phụ cấp bằng tiền được xác định theo quy định của cấp có thẩm quyền và phù hợp với chế độ quản lý tài chính hiện hành. Đối với người nước ngoài, số tiền phụ cấp được xác định trên cơ sở tiền lương cơ bản ghi trong hợp đồng và mức phụ cấp do cơ quan Nhà nước có thẩm quyền quy định chung cho mọi đối tượng.

- Tiền công tác phí là các khoản tiền trả cho phương tiện đi lại, tiền thuê phòng ngủ có chứng từ hợp lý, tiền lưu trú theo chế độ; trường hợp khoán công tác phí thì chỉ được trừ những chi phí trên.

- Tiền ăn định lượng theo chế độ quy định đối với một số công việc, một số nghề đặc biệt; bữa ăn tại chỗ, ăn trưa, ăn giữa ca (trừ trường hợp nhận bằng tiền);

- Các khoản trợ cấp xã hội của

các đối tượng hưởng chính sách xã hội như: thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, người có công giúp đỡ cách mạng; trợ cấp khó khăn đột xuất, tiền trợ cấp hoặc bồi thường tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp, trợ cấp giải quyết các tệ nạn xã hội; các khoản trợ cấp khác từ ngân sách nhà nước;

- Tiền bồi thường bảo hiểm do tham gia bảo hiểm con người và tài sản;

- Trợ cấp thôi việc, trợ cấp mất việc làm theo chế độ Nhà nước quy định.

Trường hợp cá nhân được hưởng khoản trợ cấp khi thôi việc tại một đơn vị này để chuyển sang làm việc ở một đơn vị khác trong cùng một công ty, văn phòng công ty đa quốc gia thì không áp dụng các quy định này.

- Trợ cấp điều động về cơ sở sản xuất theo quy định của Nhà nước, bao gồm cả trợ cấp chuyển vùng một lần của người nước ngoài đến cư trú tại VN.

- Tiền thưởng về cải tiến kỹ thuật, sáng chế, phát minh, các giải thưởng quốc tế, các giải thưởng quốc gia do Nhà nước VN tổ chức, công nhận;

- Tiền thưởng kèm theo các danh hiệu được Nhà nước phong tặng như: Bà mẹ Việt Nam anh hùng, Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, Anh hùng lao động, Giáo sư, Nhà giáo nhân dân, Nhà giáo ưu tú, Nghệ sĩ nhân dân, Nghệ sĩ ưu tú và các danh hiệu khác được Nhà nước phong tặng; tiền thưởng hoặc chế độ đãi ngộ khác từ ngân sách Nhà nước.

- Tiền nộp về BHXH, bảo hiểm y tế từ tiền lương, tiền công của người lao động. Đối với người nước ngoài đã nộp khoản tiền theo chế độ bắt buộc ở nước ngoài có tính chất như tiền bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế của VN thì phải xuất trình chứng từ chứng minh.

- Thu nhập của chủ hộ kinh doanh cá thể, của các cá nhân đã thuộc diện chịu thuế thu nhập doanh nghiệp;

- Các ích lợi được hưởng do cơ quan chi trả thu nhập thanh toán

như: chi phí đào tạo nhân viên trả cho nơi đào tạo, chi vé máy bay về phép của người nước ngoài (là đối tượng nộp thuế), học phí cho con của người nước ngoài trả trực tiếp cho các cơ sở giáo dục tại VN thuộc các cấp giáo dục từ mầm non đến trung học phổ thông.

4. Căn cứ tính thuế (Mục II TTu 81):

• Thu nhập thường xuyên:

- Đối với người nước ngoài được coi là cư trú tại VN, thu nhập thường xuyên chịu thuế là tổng số thu nhập phát sinh tại VN và thu nhập phát sinh tại nước ngoài, được tính bình quân tháng trong năm trên 8 triệu đồng.

Trường hợp kê khai thu nhập ở nước ngoài thấp hơn thu nhập ở VN mà không chứng minh được thì lấy thu nhập bình quân tháng trong thời gian ở tại VN để làm căn cứ tính thuế cho thời gian ở nước ngoài. Tháng tính thuế quy ước là 30 ngày.

- Đối với người nước ngoài được coi là không cư trú tại VN, thu nhập chịu thuế là tổng thu nhập phát sinh tại VN, không phân biệt nơi nhận thu nhập ở VN hay ở nước ngoài.

Người nước ngoài được coi là cư trú tại VN nếu ở tại VN từ 183 ngày trở lên tính cho 12 tháng liên tục kể từ khi đến VN; được coi là không cư trú tại VN nếu ở tại VN dưới 183 ngày, kể cả trường hợp không hiện diện tại VN nhưng có thu nhập phát sinh tại VN.

• Thu nhập không thường xuyên:

- Đối với thu nhập về chuyển giao công nghệ là khoản thu nhập có giá trị trên 15 triệu đồng tính cho từng hợp đồng, không phân biệt số lần chi trả.

- Đối với thu nhập về trúng thưởng xổ số dưới các hình thức, kể cả trúng thưởng khuyến mại là khoản thu nhập có giá trị trên 15 triệu đồng tính cho từng lần trúng thưởng và nhận giải thưởng ■

Luật gia LÊ VĂN CHẤN
(giới thiệu)